

C-389/05. sz. ügy

Az Európai Közösségek Bizottsága

kontra

Francia Köztársaság

„Tagállami kötelezettségzegés – EK 43. cikk és EK 49. cikk – A letelepedés szabadsága és a szolgáltatásnyújtás szabadsága – Állategészségügy – Mesterséges szarvasmarha-termékenyítő központ – A szarvasmarhák mesterséges termékenyítésére vonatkozó szolgáltatás nyújtására egy adott területen engedélyezett központok számára kizárólagos jogot biztosító, és a termékenyítői engedély megadását e központok valamelyikével kötött megállapodástól függővé tevő nemzeti szabályozás”

P. Mengozzi főtanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2008. április 3. I - 5401

A Bíróság ítélete (negyedik tanács), 2008. július 17. I - 5425

Az ítélet összefoglalása

1. *Személyek szabad mozgása – Letelepedés szabadsága – Korlátozások (EK 43. cikk)*
2. *Szolgáltatásnyújtás szabadsága – Korlátozások (EK 49. cikk)*
3. *Mezőgazdaság – Jogszabályok harmonizálása – Fajtatiszta szarvasmarhák spermájának Közösségen belüli kereskedelme (EK 43. cikk és EK 49. cikk; 77/504, 87/328 és 91/174 tanácsi irányelv)*

4. Személyek szabad mozgása – Letelepedés szabadsága – Szolgáltatásnyújtás szabadsága – Korlátozások

(EK 43. cikk és EK 49. cikk)

1. Az engedélyezett mesterséges termékenyítő központok számára valamely tagállam által a szarvasmarhák mesterséges termékenyítésére vonatkozó szolgáltatásnak egy adott területen történő nyújtására biztosított földrajzi kizárólagosság, amely korlátozza azon gazdasági szereplők számát, amelyek ilyen központokat hozhatnak létre és üzemeltethetnek e tagállam területén, és e kizárólagosság határozatlan időtartama korlátozza más gazdasági szereplőknek – ideértve a más tagállamokból származókat is – a termékenyítési piacra való bejutását. Az a körülmény, hogy azon földrajzi területek, amelyeken e kizárólagosság érvényesül, kiigazíthatók vagy feloszthatók, e megítélés szempontjából irreleváns.

mesterséges termékenyítésére és a spermájuk forgalmazására irányuló tevékenységek adott tagállam területén történő végzése érdekében. Az a körülmény, hogy ezen intézkedések megkülönböztetés nélkül alkalmazandók a hazai gazdasági szereplőkre és más tagállamok gazdasági szereplőire, nem érinti e megállapítást, mivel az ilyen nemzeti intézkedések, még ha állampolgársági alapon történő hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazandók is, alkalmasak arra, hogy megzavarják, vagy kevésbé vonzóvá tegyék a Szerződés által biztosított alapvető szabadságoknak – így a letelepedés szabadságának – a közösségi állampolgárok – ideértve az intézkedést hozó tagállam állampolgárait is – általi gyakorlását.

Azon gazdasági szereplő, amely a mesterséges termékenyítéssel kapcsolatos tevékenységet kíván végezni, amennyiben nem tud erre vonatkozó jogot szerezni valamely meghatározott földrajzi területen, köteles a területileg illetékes mesterséges termékenyítő központtal megállapodást kötni a termékenyítői engedély megszerzéséhez. Márpedig mivel az ilyen megállapodás megkötése az engedélyezett központok vezetőitől függ, az ilyen kötelezettség akadályát képezheti az ilyen célkitűzések elérésének.

(vö. 50., 53–56. pont)

Az ilyen intézkedések nehezé, vagy lehetetlenné, de legalábbis kevésbé vonzóvá teszik a letelepedés szabadságának gyakorlását a szarvasmarhafélék

2. Az, hogy valamely tagállam az olyan, határokon átnyúló szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatótól, aki szarvasmarhák mesterséges termékenyítésére irányuló tevékenységet kíván végezni e tagállam területén, megköveteli a termékenyítői engedély megszerzését, valamint az, hogy előírja számukra, hogy az említett engedély megszerzését követően is csak a területileg illetékes termékenyítő központ felügyelete alatt végezhetik szarvasmarhák mesterséges termékenyítését, függetlenül az említett engedély megadására vonatkozó feltételektől, a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül, mivel e követelmények alkalmasak arra, hogy megzavarják, vagy

kevésbé vonzóvá tegyék a termékenyítési szolgáltatások nyújtását a más tagállamokban már letelepedett és ott jogszerűen tevékenykedő gazdasági szereplők számára.

Ugyanez vonatkozik a spermának a tenyésztők részére történő szállítást kizárólagosan végző engedélyezett mesterséges termékenyítő központokban történő tárolására vonatkozó kötelezettségre is. Ugyanis még ha a tenyésztők számára nyitva is áll az a lehetőség, hogy az illetékes központtól speciális spermát rendeljenek, amely más tagállamban letelepedett szarvasmarhasperma-előállítótól származik, a spermának az elszállítást követően az említett központban történő tárolására vonatkozó kötelezettség alkalmas arra, hogy megzavarja, vagy kevésbé vonzóvá tegye e szarvasmarhasperma-előállító számára a forgalmazási szolgáltatás nyújtását.

(vö. 61., 64–65. pont)

3. A szarvasmarhafélék fajtatiszta tenyészállatairól szóló 77/504, a szarvasmarhafélék fajtatiszta tenyészállatainak tenyésztés céljára történő engedélyezéséről szóló 87/328 és a fajtatiszta állatok forgalmazására vonatkozó tenyésztéstechnikai és származási követelmények megállapításáról, valamint a 77/504 és a 90/425 irányelv módosításáról szóló 91/174 irányelv a szarvasmarhaféle fajtatiszta tenyészállatok spermája Közösségen belüli kereskedelmének genealógiai feltételeit közösségi szinten teljes mértékben harmonizálta.

Márpedig közérdeken alapuló kényszerítő indokra nem lehet hivatkozni, amennyiben léteznek az ezen érdekek védelmének biztosításához szükséges intézkedéseket előíró közösségi harmonizációs intézkedések. Ennélfogva a fajtatiszta szarvasmarhák genetikai tulajdonságainak nemzeti genealógiai követelményekkel történő védelmére irányuló cél nem igazolható az ilyen szarvasmarhák spermája Közösségen belüli kereskedelmének – az érintett területen elfogadott közösségi harmonizációs szabályozásban elő nem írt – korlátozását.

(vö. 73–75. pont)

4. Nem teljesíti az EK 43. cikkből és az EK 49. cikkből eredő kötelezettségeit az a tagállam, amely a szarvasmarhák mesterséges termékenyítésére vonatkozó szolgáltatásnyújtás jogát földrajzi kizárólagossággal rendelkező engedélyezett mesterséges termékenyítő központok számára, valamint olyan termékenyítői engedéllyel rendelkező személyek számára tartja fenn, amelynek a megadása e központok valamelyikével kötött megállapodástól függ.

Kétségtől jogszerű, ha valamely tagállam – annak érdekében, hogy meggyőződhessen a jelentkezőnek a mesterséges termékenyítési feladatok ellátására való alkalmasságáról – a termékenyítési tevékenység gyakorlását engedélyhez köti. Márpedig mivel egy tevékenység gyakorlásának engedélyezésére vonatkozó eljárásról van szó, az érintett tagállamnak a nemzeti rendelkezések alkalmazása során figyelembe

kell vennie az érdekelt által más tagállamban már megszerzett ismereteket és képezéseket. Másfelől az előzetes közigazgatási engedélyezésen alapuló rendszernek többek között objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és előzetesen ismert szempontokon kell alapulnia úgy, hogy kellően behatárolja a hatóságok mérlegelési jogkörének gyakorlását annak érdekében, hogy azok ne tudják azt önkényesen alkalmazni.

a termékenyítésre vonatkozó képességeit ellenőriznie kellene, és amely másfelől e megállapodás megkötését e központok vezetőinek mérlegelési jogkörébe utalja, akik akkor sem kötelesek azt aláírni, ha a jelentkező megfelel az objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és előzetesen ismert alkalmassági követelményeknek, még ha alkalmas is az állatok és a mesterséges termékenyítést végző szakemberek egészsége védelmének biztosítására, meghaladja az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket.

Az olyan szabályozás, amely egyfelől a termékenyítői engedély megadását az olyan mesterséges termékenyítő központtal történő megállapodástól teszi függővé, amely a mesterséges termékenyítés piacán potenciális versenytársa annak a gazdasági szereplőnek, amelynek

(vö. 91–95., 97., 108. pont
és a rendelkező rész)